

Universiteit
Leiden
The Netherlands

In de ban van goed en fout. De bestrijding van de Centrumpartij en de Centrumdemocraten (1980-1998)

Vetten, J. de

Citation

Vetten, J. de. (2016, November 9). *In de ban van goed en fout. De bestrijding van de Centrumpartij en de Centrumdemocraten (1980-1998)*. Uitgeverij Prometheus, Amsterdam. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/44139>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/44139>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/44139> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Vetten, J. de

Title: In de ban van goed en fout. De bestrijding van de Centruumpartij en de Centrumdemocraten (1980-1998)

Issue Date: 2016-11-09

Stellingen

bij het proefschrift

*In de ban van goed en fout.
De bestrijding van de Centrumpartij en de
Centrumdemocraten (1980-1998)*
door Jan de Vetten

- 1 De CP en CD werden zo scherp bestreden, omdat velen in de jaren tachtig en negentig een continue lijn zagen tussen het vooroorlogse fascisme en extreem-rechtse partijen en groepen als de CP en CD.
- 2 Bij de bestrijding van de CP en CD in de jaren tachtig en negentig speelde een, aan de toen dominante visie op de Tweede Wereldoorlog ontleend, goed/fout-schema – wij, de ‘goede’ democraten, versus zij, de ‘foute’ racisten – een belangrijke rol.
- 3 Het cordon sanitaire tegen de CP en CD werd in de Tweede Kamer breed ingevuld. Er werd niet of nauwelijks met die partijen gesproken of gedebatteerd, wel over en tegen hen. Het cordon sanitaire kreeg daardoor ondemocratische trekjes.
- 4 De CP en CD voerden bij de rechtszaken tegen hen een ‘nederlandse strategie’. Het verliezen van een zaak was niet erg, dat toonde alleen maar weer aan dat – in de woorden van Janmaat – de rechtsstaat in Nederland al lang was afgeschaft. De CP en CD hoopten op veel (media-)aandacht voor hun rechtszaken om dat keer op keer te kunnen laten zien.
- 5 De CP en CD zijn in de media niet genegeerd; integendeel, die partijen kregen juist vrij veel aandacht.

- 6 Burgemeesters zwichtten veelvuldig voor dreigementen van radicale antifascisten. Zij verboden met een beroep op overmacht in veel gevallen demonstraties van de CD, omdat ze vreesden voor ordeverstoringen bij door antifascisten aangekondigde tegendemonstraties. Hierdoor kwam het grondwettelijk vastgelegde demonstratierecht van de CD in gevaar.
- 7 Voor sommige anti-immigratiepartijen die werden ‘uitgesloten’ – zoals het Vlaams Blok/Belang – gold volgens de politicologen Van Spanje en Van der Brug (2007) dat ze radicaal bleven en toch doorgroeiden. Dat gold niet voor de CD. Die partij groeide niet of nauwelijks achter het cordon sanitaire; zij bleef een radicale én kleine partij.
- 8 Het bekende adagium dat elke media-aandacht, positief of negatief, gunstig is voor een extreem-rechtse partij – zie ook de politicoloog Ellinas (2010) – gaat maar ten dele op. Als het nieuws te negatief wordt en taboes in de maatschappij raakt – in het geval van de CD: antisemitisme en racistisch geweld – of als het nieuws over interne conflicten gaat, keert de publiciteit zich tegen de partij.
- 9 De ‘weerbare democratie’ is onder meer in een land als Duitsland in de grondwet vastgelegd (‘streitbare Demokratie’). Dat is in Nederland niet het geval (Rijkema 2015). In de praktijk is ons land na de Tweede Wereldoorlog wel degelijk een weerbare democratie gebleken.
- 10 In de recente literatuur wordt het populisme vaak gezien als een mogelijke correctie op en niet als een ‘ziektebeeld’ van de representatieve democratie (Mudde 2010). Müller (2016) is minder positief over het populisme; hij wijst terecht op zijn antipluralistische, en daarmee potentieel antidemocratische, karakter.
- 11 In bijna elke discussie over (de bestrijding van) de CP en CD gaat het al snel niet meer over dit onderwerp, maar over de PVV en Wilders.
- 12 Janmaat was – naar eigen zeggen – een groot voetballiefhebber. In de politiek speelde hij echter meestal liever de man dan de bal.